

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын
2017 оны ... дугаар сарын ... өдрийн
... / ... дугаар хамтарсан тушаалын нэгдүгээр хавсралт

АЛТ АГУУЛСАН ХҮДЭР, ЭЛС ОЛБОРЛОН БАЯЖУУЛАХ, ХАМГААЛАХ, ХАДГАЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ БОЛОН ХУДАЛДАХТАЙ ХОЛБОГДСОН ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1.Алт олборлон баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж нь алт агуулсан хүдэр, элс олборлон баяжуулах, хадгалах, хамгаалах, хүлээлцэх, тээвэрлэх, худалдахтай холбоотой үйл ажиллагаанд энэхүү журмыг мөрдөнө.

Хоёр. Алт хүлээн авах комисс түүний эрх, үүрэг

2.1.Алт олборлон баяжуулах үйлдвэрт алт хүлээн авах комисс томилж ажиллуулна. Алт хүлээн авах комиссыг /цаашид “Комисс” гэнэ/ тухайн компанийн захирал томилж, энэхүү журмыг үндэслэн комиссын ажиллах дүрмийг боловсруулан баталж ажиллана.

2.2.Комиссын бүрэлдэхүүнд төрийн цагдаа заавал байна. Цагдаагийн орон тоо болон үйл ажиллагаанд шаардлагатай зардлыг алт олборлогч аж ахуйн нэгж болон цагдаагийн байгууллага хоорондын гэрээгээр зохицуулна. Тухайн комиссын дарга болон гишүүдийг Тагнуулын ерөнхий газраас шалгаж зөвшөөрөл олгох бөгөөд ийнхүү зөвшөөрөл аваагүй комиссыг хүчингүйд тооцно.

2.3.Комиссын бүрэлдэхүүнд алтны нярав /кассчин/, баяжуулагч инженер, лабораторийн эрхлэгч, нягтлан бодогч, хамгаалалтын албаны ахлах ажилтан болон холбогдох бусад хүмүүсийг оруулах бөгөөд 3-аас доошгүй хүний бүрэлдэхүүнтэй байна. Комиссын бүрэлдэхүүнд нэг гэр бүлийн хүмүүсийг оруулахгүй байвал зохино.

2.4.Комиссын даргын эзгүйд түүнийг орлож ажиллах хүнийг тушаал гарган томилох бөгөөд комиссын дарга нь алттай холбогдолтой бичиг баримт /акт, журнал гэх мэт/-ыг бичиг хэргийн дүрмийн дагуу найдвартай хадгалах үүрэгтэй.

2.5.Комисс нь алт баяжуулах үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийн хамгаалалтын тор, түгжээ, лацыг шалган хүлээн авч онгойлгон баяжмалыг тусгай зориулалтын саванд хийж, лацдаж гүйцээн баяжуулах цехэд хоёрдугаар хавсралтын дагуу акт үйлдэн хүргэнэ.

2.6.Гүйцээн баяжуулах цехийг 24 цагийн ажиллагаатай хяналтын камераар тоногловсон байна.

2.7.Гүйцээн баяжуулах цехэд баяжмалаас алтыг ялгаж авсаны дараа жинлэж актыг гуравдугаар хавсралтын дагуу үйлдэн алтны нярав /кассчин/-т тушаана.

2.8.Алттай шлихийг гүйцээн баяжуулах цехэд хүлээн авч үлээсний дараа нүдэж нунтаглах, шаардлагатай бол зарим төрлийн уусмалд алтыг угаах зэрэг анхан шатны боловсруулалт хийж ялган актыг гуравдугаар хавсралтын дагуу үйлдэн алтны нярав /кассчин/-т тушаана.

2.9.Комисс нь хайлуулсан алтан гулдмайг жигнэн тусгай зориулалтын сав /сейф/-нд хийж тусгай зориулалтын өндөр мэдрэмжтэй /электрон/ цоожоор цоожлож хадгална.

2.10.Комисс нь Улсын сорьцын албаны байцаагч дээж авах, гулдмайг үйлдвэрийн талбайгаас гадагш гаргаж тээвэрлэх, борлуулалт хийх үйл ажиллагаанд байлцаж хүлээлгэн өгсөн актанд гарын үсэг зурна.

2.11.Алт олборлон баяжуулах үйлдвэрт дөрөвдүгээр хавсралтад заасан нэгдсэн журналыг давхар хөтлөх бөгөөд энэхүү журналын хуудсыг дугаарлан нууц бичиг баримт хөтлөх журам зааврын дагуу үдэж лац тэмдэг тавьсан байвал зохино.

Гурав. Алт хадгалах

3.1.Алт хайлах, хадгалах өрөө буюу алтны өрөө нь хулгайн эсрэг хамгаалсан нарийн боловсронгуй төхөөрөмжүүд болох камерын хяналтын систем, дохиололын систем, хөдөлгөөн мэдрэгч, бусад хамгаалалтын хэрэгслүүдээр тоноглогдсон байна.

3.2.Тусгайлан тоноглож бэлтгэсэн өрөөнд байршуулсан хүндрүүлэгчтэй сейф, үл шатах авдарт алтыг хадгалана.

3.3.Алт хадгалах өрөөнд зориулалтын хөдөлгөөнгүй суурин дээр байрлуулсан улсын баталгаатай жин хэмжүүр байх шаардлагатай.

3.4.Алтыг 0,01 нарийвчлалтайгаар жинлэж байна.

3.5.Алтыг зориулалтын металл бортогонд, зориулалтын бортого байхгүй тохиолдолд ийм зориулалтаар ашиглаж болохуйц металл саванд хийж хадгалах бөгөөд бортого буюу металл савны тагийг лацадсан байна.

3.6.Алт хадгалдаг сейфийг нээж, хаахад комисс заавал бүрэн бүрэлдэхүүнээрээ байх бөгөөд сейфний түлхүүр, лацны тэмдгийг комиссын өөр өөр гишүүдэд хадгалуулна.

3.7.Алтыг хагарч бутрах шил, шаазан мэтийн саванд хадгалах, баталгаагүй жин хэмжүүрээр жинлэхийг хатуу хориглоно.

3.8.Алт олборлон баяжуулах үйлдвэрт алт угаах, гүйцээн баяжуулах цех, алт хадгалах өрөөнд заавал 24 цагийн ажиллагаатай хяналтын камер байна. Камерууд нь 24 цагийн турш бичлэг хийж түүнийгээ буцаан уншиж хянах боломжтой байна.

Дөрөв. Алтыг худалдах, хамгаалах, тээвэрлэх

4.1. Дөрвөн зуун /400/ граммаас доошгүй жинтэй байгалийнхаа хэлбэр дүрсээрээ байгаа эсвэл жин харгалзахгүй онцгой сонин дүрс хэлбэртэй цул алт олболосон бол цул алтны журналд тавдугаар хавсралтын дагуу бүртгэн авч улмаар сорьцийг тогтоолгож, эсвэл сорьцийг тогтоолгох боломжгүй тохиолдолд тухайн ордын алтны дундаж сорьцоор тооцож Монгол банкны Эрдэнэсийн санд урамшуулалтай үнээр худалдах үүрэгтэй.

4.2. Сорьцын улсын хяналтын албаны улсын байцаагчид нь комиссыг байлцуулан кассын алтыг жинлэж шалгах эрх эдэлнэ.

4.3. Алт олборлон баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж нь холбогдох цагдаагийн байгууллагатай тохиролцон гэрээ байгуулсны үндсэн дээр хамгаалалтын цагдаа авч улирлын ажлын явцад тасралтгүй ажиллуулна. Дотоодын хяналтын үүднээс албан ёсны тусгай зөвшөөрөлтэй, тусгай тоноглолоор хангагдсан хамгаалалтын албыг гэрээ байгуулан нэмж ажиллуулж болно.

4.4. Хамгаалалтын албыг ээлжээр ажиллуулахаар зохион байгуулах бөгөөд тэд алт олборлох, хадгалах, тээвэрлэх үеийн аюулгүй байдлыг хангаж гадна, дотны элдэв халдлагаас хамгаалах үүрэг хүлээнэ.

4.5. Олборлосон алтны хадгалалт, хамгаалалтын аюулгүй байдлыг хангах, хөрөнгийн эргэлтийг хурдасгах үүднээс олборлосноос хойш 2-оос дээшгүй сарын хугацаанд багтаан алтыг худалдаж байна.

4.6. Алтыг хайлуулах, сорьц тогтоолгох, улсад тушаахаар авч явах үед тусгай комисс томилох бөгөөд уг комисст алт хүлээн авах комиссоос алтыг жинлэж хүлээлгэн өгч акт үйлдсэн байна.

4.7. Алтыг хайлуулах, сорьц тогтоолгох, улсад тушаахад байнгын хамгаалалттайгаар авч явах бөгөөд тухайн цаг хугацаа, маршрутыг уг ажилд шууд холбогдолгүй хүмүүст мэдээлэхийг хориглоно.

4.8. Олборлосон алтыг хайлуулах цехэд шилжүүлэхийн өмнө жинлэнэ. Алт хайлуулах үед уурхайн комисс хамт байлцах бөгөөд хайлалтаас гарсан хаягдлыг өөрсдөө эргүүлж авна. Хайлсан алтыг хөргөсний дараа дахин жинлэж хайлалтын актыг зургаадугаар хавсралтын дагуу үйлдэнэ.

4.9. Алт хайлуулах явцад гарсан хорогдлыг хайлалтын актад тодорхой тусгах бөгөөд хайлалтын явцад гарсан маргааныг холбогдох байгууллагууд хамтарч шийдэж чадахгүйд хүрвэл шүүхийн журмаар шийдвэрлүүлнэ.

4.10. Алтыг хайлсаны дараа алтны сорьцыг Сорьцын хяналтын улсын албаар тогтоолгож, улсын баталгааны тэмдэг даруулж худалдаална. Ийнхүү сорьц тогтоож тэмдэг даруулж баталгаажуулж алтыг худалдаалахыг хориглоно.

4.11.Алт хайлуулах, сорьц тогтоох үйл ажиллагаатай холбогдсон маргаан гарвал Сорьцын улсын хяналтын албанд мэдэгдэж шийдвэрлүүлж байна.

4.12.Хяналт шалгалтын явцад алтны жингийн зөрүү гарвал шалгагчаас шалтгааныг нарийвчлан тогтоосны үндсэн дээр акт тогтоож шийдвэрлэнэ. Харин жингийн зөрүүгийн шалтгаан нь ашиглан, шамшигдуулах хэлбэртэй байвал холбогдох хуулийн байгууллагаар шийдвэрлүүлнэ.

Тав. Бусад зүйл

5.1.Алт олборлон баяжуулах үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж нь тухайн сард олборлосон металлын хэмжээг дараа сар бүрийн 05-ны дотор Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яаманд албан ёсоор мэдээлж байх үүрэгтэй.

5.2.Энэхүү журмын заалтыг зөрчсөн иргэн, хуулийн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхгүйгээр байвал Монгол Улсын Захиргааны хариуцлагын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---oOo---

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын
2017 оны ... дугаар сарын ... өдрийн
... / ... дугаар хамтарсан тушаалын хоёрдугаар хавсралт

**БАЯЖУУЛАХ ТӨХӨӨРӨМЖӨӨС АВСАН АЛТТАЙ БАЯЖМАЛЫГ
УГААЖ АЛТ ЯЛГАСАН ТУХАЙ АКТ №**

.....оны.....сарын.....-ны өдөр

Комиссын дарга....., гишүүн.....

.....
нарын бүрэлдэхүүнтэй комисс.....

(уурхайн нэр)

уурхайгаас .....оны.....сарын.....-ны өдрөөс .....

оны.....сарын.....-ны өдөр хүртлэх хугацаанд ялгасан алттай
баяжмалыг 201.....оны.....сарын.....-ны өдрийн цагт

(алттай баяжмалын хэмжээг савны багтаамжаар бичих) авч алтыг жинлэж үзэхэд
..... /тоогоор /

.....грамм байлаа.

Актыг .....оны.....сарын.....-ны өдрийн.....цагт гүйцээн баяжуулах цехэд
хүлээлгэн өгөв.

АКТ ХҮЛЭЭН АВСАН КОМИСС:

ДАРГА.....

ГИШҮҮД.....

.....

.....

.....

Цагдаагийн төлөөлөл .....

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын
 2017 оны ... дугаар сарын ... өдрийн
 ... / ... дугаар хамтарсан тушаалын гуравдугаар хавсралт

АЛТ ХҮЛЭЭН АВАХ АКТ №

20.....оны.....сарын.....-ны өдөр

20.....оны.....сарын.....-ны өдөр олборлосон алтыг комисс дараах

бүрэлдхүүнтэйгээр.....

.....хүлээн

авч анхны боловсруулалт хийж жинлэж үзэхэд дараах хэмжээтэй байв. (бохир жин
 граммаар)

Баяжуулсан төхөөрөмжийн нэр	Комисс хүлээж авсан алтны жин	зөрүү (+),(-) Удвас	Боловсруулалт хийсний дараах жин		тайлбар
			Алтны жин	Хар шлихийн жин	

Хүлээн авсан кассын нярав.....

КОМИССЫН ДАРГА.....

ГИШҮҮД.....

.....

.....

.....

Цагдаагийн төлөөлөл .....

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын
2017 оны ... дугаар сарын ... өдрийн
... / ... дугаар хамтарсан тушаалын дөрөвдүгээр хавсралт

АЛТ ОЛБОРЛОЛТЫН ЖУРНАЛ

(бохир жин граммаар)

Баяжуулсан техөөрөмжийн нэр	Шлюзээс авсан алттай баяжмалын жин	Анхны угаалгын дараах алтны жин	Анхны боловсруулалт хийсний дараах		Өссөн дүнгээр алтны жин	баяжуулагчийн гарын үсэг	Комиссын бүрэлдэхүүний гарын үсэг
			Алтны жин	Хар шлихийн жин			

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын
2017 оны ... дугаар сарын ... өдрийн
... / ... дугаар хамтарсан тушаалын тавдугаар хавсралт

.....
.....
(байгууллагын нэр)

ЦУЛ АЛТНЫ ЖУРНАЛ

Ордын нэр	Цул алтны нэр	Цул алтыг олсон он сар өдөр	Цул алтны жин /гр/	Цул алт олсон хүний овог нэр, албан тушаал	Цул алт олж тушаасан хүний гарын үсэг	Цул алтны тодорхойлолт

Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Сангийн сайдын
2017 оны ... дугаар сарын ... өдрийн
... / ... дугаар хамтарсан тушаалын зургаадугаар хавсралт

ҮНЭТ МЕТАЛЛ ХАЙЛАХ АКТ

.....
.....
(байгууллагын нэр)

(жин граммаар)

№	Үнэт металлын нэр	Хайлалтын өмнөх жин	Хайлалтын дараах жин	Хайлалтын хорогдол	Тайлбар

Тайлбар: Гулдмай тус бүр дээр хайлалтын дугаар тавина.

Үнэт металл хайлах хэсгийн /цех/ дарга.....

Хайлагч.....

Үнэт металл хайлахад байлцсан уурхайн комисс

Комиссын дарга.....

Гишүүд.....

.....

.....

.....